

zenei, ezen belül egyházzenei anyanyelv. A globalizáció időszakában, az Európai Unió felé tülekedve vajon nem leszünk-e aránytalanul kiszolgáltatottak a sokszor talmi értékű, sekélyes idegen hatásoknak? Kórusaink repertoárjában nem egyszer lámpával kell keresnünk az értékes magyar műveket! Pedig lassan egy évszázada áll előttünk Kodály Zoltánnak és tanítványainak, követőinek értékre irányult, lélekerősítő, egészséges magyar öntudatra nevelő fölfogása.

Ádám Jenő sokoldalú munkásságáért 1955-ben Erdemes művész kitüntetését, 1957-ben Kossuth-díjat, 2002-ben posztumusz Magyar Örökség díjat kapott. 1979-ben szülőfaluja, Szigetszentmiklós emlékházat állított, amely hűségesen gyűjti és őrzi e klasszikus életmű dokumentumait.

Tanítson bennünket Ádám Jenő Üzenete, amelyet az utókor lelkiismeretére kívánt helyezni. Ha a tényleges zenei tartalomtól elvonatkoztatunk, minden nevelőnek ars poeticája kell, hogy legyen: „A zeneművészetben különleges nevelő erő rejlik ... A zenére hangolt tanítók legtöbbje kitűnő nevelő. A zene-tanítás elemi szinttől a legmagasabb fokig: nevelés ... Elméletieskedő filozofálásban manapság igencsak bővelkedünk. Többet ér az egészséges, céltudatos gyakorlati szellem. A sugárzó szeretet. A szakmában az első szó azé, aki hivatásának tudatában következetes, őrzi függetlenségét, személyében példamutató ... A legnagyobb munkáról van szó, melynek tartalma és célja: az emberebb ember.”

Kodály Zoltán szülővárosának református gyülekezete, presbitériuma, a Kolégium öregdiákjai hűséggel emlékezve az Ádám Jenőtől kapott ajándék-kompozícióra, halálának 20. évfordulóján emléktáblát készíttettek. Ez az emléktábla hirdesse a Kodály-iskola eme meghatározó egyéniségének korát s az utókort gazdagító elvülhetetlen jelentőségét.

Berkesi Sándor

Élet a szolgálat jegyében

id. Arany László köszöntése

„Nem a sikerért harcoltunk sosem. Nem engedtem 20–25 évig azt sem, hogyha énekeltünk valahol, akkor tapsoljanak. Később nem lehetett elkerülni, olyan hatással volt a hallgatókra a szolgálatunk. Akkor eszembe jutott, hogy a 47. zsoltárban is benne van: «No minden népek örvendeztetek és tapsoljatok, Istent áldjátok szép hangossággal ...» Lehet ilyen eszközökkel is kifejezni az örömet, Isten felségét ünnepelni.” — így vall a szolgálat lényegéről id. Arany László, nyugalmazott vallásoktató lelkész. Tekintsünk vissza néhány gondolat erejéig az elmúlt évtizedekre, hogyan, s miként válhatott mindez Laci bácsi „életfilozófiájává”!

Egykori nemesi család sarjaként (abai Arany) született Rinyaújlakon 1912. május 10-én mint nyolcadik gyermek, egyben a legkisebb. Szülei élete örökös gond, munka volt, hogy szerény anyagi körülményeik ellenére becsülettel fel-

neveljék négy fiukat és négy leányukat. Isten megáldotta őket, hisz gyermekeikben igen sok örömet találtak.

Három bátyjával együtt a Csurgói Református Gimnáziumban tanult ingyenes diákként. Ételét hordtak, provizorok voltak. A ruhát egymástól örökölték, ünnepnapnak számított egy-egy új darab. Legkisebbként is belelátott szülei gondjaiba, hamar meg kellett tanulnia a szerénységet és a lemondást.

A zeneszeretet családi vonás volt, de képzésre anyagi erejükből nem futotta. Csurgón Rácz Dezső ének-zene tanár bevonta az Arany-fiúkat az iskolai zenekarba. Így kapott a kis László brácsát, amit addig soha életében nem látott, úgy, ahogy kottát sem. A tanulás azonban hamar ment.

Gimnáziumi évei alatt nem tanulmányi eredményeivel, inkább közösségi életével tűnt ki. Tevékeny részt vállalt a cserkészcsapatban, belőlük szervezte első énekkarát. Hamarosan saját osztályából gyűjtött össze egy dupla kvartetet. Kottákat Sándor bátyjától kapott, aki akkor már az Egyetemi Énekkar tagja volt Budapesten. A karvezetést sehol sem tanulta, egyszerűen hallása és érzéke volt hozzá. Később Rácz Dezső tanította meg az ütemezésre. Tagja volt az iskolai énekkarnak, néha helyettesítette a karvezetőt is.

A teológiával sosem kacérkodott, rendőrtiszt akart lenni, az Úr azonban mégis úgy alakította élete sorát, hogy az Ő szolgálatába állt. Édesapja is végzett lelkészi teendőket mint tanító. Lászlót is már nyolcadikos gimnazistaként felkérték igehirdetésre. Miután a fogalmazói karba való felvétel nem sikerült, néhány éves hivatalnokoskodás után mégis a teológia falai közé került. Első dolga itt is az énekkar megszervezése volt: tagjai nemcsak teológusok voltak. Többek között Dobai Pál is négy éven keresztül erősítette a kórust. Felújította a Kiskántus intézményét, amely Árokháty Béla óta szünetelt.

Ilyen előzmények után érthető, hogy amerre járt, mindenhol énekkar nőtt ki a keze alól. Így jutott el a híre Ceglédre is. Néhány év segédlelkészkedés után került a városba vallásoktató lelkészként. Újjászervezte a gyengélkedő gyülekezeti énekkart, valamint a polgári iskolában is maga köré gyűjtötte az énekelni szerető diákokat. A gyülekezeti kórus akkor vette fel a Sztárai Mihály nevet, és idén ünnepli 64. születésnapját. Arany László még mindig a vegyeskar eszmei vezetője, 91 éves kora ellenére lelkesen énekel a tenor szólamot. Vezetése alatt sokfelé eljutott a kórus, szó szerint is mondhatjuk, hogy bejárták Tolnát és Baranyát. Laci bácsi még ma is kijavít bennünket: „Nem szerepelni megyünk, hanem szolgálni, Isten dicsőségére énekelni.”

A Cegléden eltöltött évtizedek alatt egyházzenei lelkes, tevékeny és mindenkor szolgálni kívánó alakja volt. Neve fémjelzi az 1962-ben meghirdetett pünkösdi kórusmű-pályázatot és az 1974-es Régi magyar istenes énekek című orgonamű-pályázatot is. Évtizedekig töltötte be az egyházmegye énekügyi előadó posztját, majd Máté János elődjeként az egyházkerületit is. A Sztárai énekkar férfi tagjaiból temetési kántust szervezett. Élő kapcsolatban állt Kodály Zoltánnal, Gárdonyi Zoltánnal, Ádám Jenővel, és napjaink kiemelkedő egyházzeneisével szintén kapcsolatokat ápol.

Gazdag életút, hatalmas gyűjtemény, amelyet Laci bácsi magáénak mondhat. Azt hiszem soha nem bánta meg, hogy annak idején mégis a teológiát választotta, és mi, akik ismerjük őt, hálát adhatunk Istennek, hogy példát mutatott nekünk szeretetből, kitartásból, küzdeni akarásból.

Isten éltesse, Laci bácsi! Legyen még sokáig közöttünk!

Pintér Péterné Fésűs Judit

Szigethy Gyula (1904–1986) emlékezete

Debrecenben a Kollégiumi Kántus mai diákénekesei közé 2003. május 24-én sokan beálltak az egykoriak közül. A templomi gyülekezetben egyesült az énekkar hajdani és jelenlegi tagsága. Buzgó esti énekléssel nyitott emlékévet (1904–2004) a Nagytemplomban Szigethy Gyula (Berkesi Sándor elődje) születésének százéves évfordulóján tisztelegve. Fekete Károly rektor köszöntötte a 2003. esztendőre összeseregletteket a Debreceni Református Kollégium diákjainak ezévi találkozóján; közöttük a Kántus korábbi karnagyának még élő hozzátartozóit, és összekötőt mondott az énekelt tételek között.

Elhangzott: Michael Praetorius: *Jer, kérjük Isten áldott Szent Lelkét* (összkar és teljes gyülekezet); O. Gibbons: *Felséges Úr* [79. zsoltár] Kántus; C. Saint-Saëns: *Ave verum corpus* Kántus; Draskóczy László: *Győzhetetlen én köszálom* Kántus; Czövek Lajos: *Nagy hálát adjunk az Atya Istennek* Kántus; Szokolay Sándor: *Én vagyok a feltámadás*; Szigethy Gyula: *Meghasított sziklakő* (Révészné Váró Margit fordítását énekelte az összkar; a teljes gyülekezet pedig az énekeskönyv szövegét: *Aki értem megnyitál*); Szigethy Gyula: *Ima* (összkar); Gárdonyi Zsolt: *Hommage à Marcell Dupré* (orgona Sárosi Dániel); Gárdonyi Zoltán: *Szívemnek kösziklája* (összkar); Bárdos Lajos: *Istené az áldás* (Erdélyi József verse) (kánon, összkar); Kodály Zoltán: *114. genfi zsoltár* (összkar orgonával); Vass Lajos: *Az Isten a mi reménységünk* (összkar és teljes gyülekezet) 46. genfi zsoltár. Vezényelt: Arany János, Beidkné Kovács Adrienn, Berkési Boglárka, Berkési Sándor, Kurgyis András, Török Ágnes.

A Nagytemplom organista-lelkésze Sepsy Károly, egykori kántusjegyző, visszatekintett azokra az évekre, amikor Sárospatak megszüntetett Református Kollégiumának diákságát a debreceniek közé osztották, illetve a hatvanas évekre, amikor Szigethy Gyula félretétele illetve nyugdíjazása idején átmeneti időre a Kántus vezetőjeként is tevékenykedett.

Erre az alkalomra megjelent egy szerény (119 + XXIII lapos) emlékkötet is, amelyet a Hittudományi Egyetem rektora, Ifj. Fekete Károly szerkesztett. A kötet a tanár, karnagy és zeneszerző pályáját tekinti át. A hagyományos dalárda-stílusból a kodályi örökség képviselői közé vezette át a kollégiumi diákság Kántusát, meg a Vagongyár munkásénekkarát Szigethy Gyula. A hitvallásos és protestáns örökséget a fordulat éve utáni egyházzsugorító időkben sem volt hajlandó megtagadni. A kötethez járuló fényképanyag által az immár történelemmé vált évtizedek eseményeibe pillanthatunk. A tanulmány mellett még visszatekintések, emlékeket megfogalmazó írások sorakoznak Berkési Sándor